

Univerzita Palackého
v Olomouci

Hodnocení výzkumu – základní předpoklad dobrého řízení

T. Opatrný, PŘF UP Olomouc

**O cílech a podmínkách podpory výzkumu a vývoje
v Česku, PSP 3. 11. 2016**

K čemu hodnocení ?

- Kdo neměří, neřídí
- Vhodně nastaveným systémem hodnocení lze motivovat k žádoucím výkonům

K čemu (ne)motivovat?

- Výzkum musí vést k výsledkům.
- Výsledky musí mít smysl.
- Nejhodnotnější výsledky se dosahují tam, kde se prolíná základní výzkum s aplikovaným a kvalitní výzkum s výukou.
- Kvalitní základní výzkum se pozná v kontextu s nejlepšími světovými pracovišti.
- Kvalitní aplikovaný výzkum má své odběratele v podnicích, případně ve veřejném sektoru.

Když se nehodnotí vůbec...

- Vede to k plýtvání zdroji - lidskými, i materiálními

Když se hodnotí špatně:

- Perverzní motivace - tvorba a vykazování pseudovýsledků (inflace „užitečných vzorů“)
- Budování Potěmkinových vesnic (publikace v účelově vzniklých časopisech...)
- Tlak na kvantitu místo kvality

Jak hodnotit:

Základní výzkum:

- Bibliometrie + peer review

Aplikovaný výzkum:

- finance od průmyslu
- prokazatelné využívání výsledků pro veřejný sektor

Jak financovat na základě hodnocení:

Základní výzkum:

- Kontraktové financování: závazek instituce plnit stanovené indikátory vs. závazek státu financovat instituci ve smluvené výši
- Nutná změna legislativy, specifikovat způsob vyjednání kontraktu, způsob kontroly plnění a způsob řešení sporů (viz např. rakouský model financování univerzit)
- Nezbytná transparentnost - všechny kontrakty a protokoly z hodnocení plnění by měly být veřejně dostupné

Jak financovat na základě hodnocení:

Aplikovaný výzkum:

- Těžiště by mělo být v účelové podpoře konkrétních projektů. Institucionální podporu částečně převést na zvýšený podíl uznatelných nepřímých nákladů projektů.
- Nutný kvalitní systém vyhodnocování programů (viz Británie, „HM Treasury Magenta Book - Guidance for evaluation“) a hodnocení jednotlivých projektů (i s víceletým odstupem: jaký dopad mají výsledky v minulosti financovaného projektu?)
- Stimul VO ke spolupráci s průmyslem: část institucionálních financí úměrná zakázkám z průmyslu (Británie: „Business research element“ ve financování škol, Německo: financování Fraunhoferových ústavů)

Jak financovat na základě hodnocení:

Aplikovaný výzkum (pokrač.):

- Stimul průmyslu ke spolupráci s VO: daňové odpisy za nákup výzkumných výsledků od VO. Nutno odstranit veškeré byrokratické překážky, poskytnout nezbytnou informační asistenci - jak hledat vhodné partnery, jaké výzkumné aktivity jsou uznatelné (inspirace v britském systému).

Co dělat hned?

At' stát dodržuje zákon:

- Zajistit funkční Informační systém VaVal (od 1.6. 2016 několikaměsíční výpadek, nyní postupný návěh)
- Provádět včas hodnocení podle platné metodiky (hodnocení 2015 dosud nedokončeno, hodnocení 2016 - zpracování dat dosud nezačalo)
- Připravit včas novou metodiku hodnocení výzkumu (platnost stávající metodiky končí letos, nic použitelného pro hodnocení od roku 2017 není na stole)
- Připravit metodiku hodnocení programů (není nic!)

Co dělat v nejbližších dnech?

Psát dobré volební programy!

- Je hodně věcí, které je třeba změnit.
- Některé mohou bolet, změny mohou být obtížné...
- Změny, které mají politici v programu, je legitimní provést hned s novou vládou.

Univerzita Palackého
v Olomouci

Děkuji za pozornost